

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2009-BEN HOZOTT, MAGYARORSZÁGNAK CÍMZETT ÁLLAMI TÁMOGATÁSI HATÁROZATAI

HARGITA ESZTER¹

Az alábbiakban a Pénzügyminisztériumban működő Támogatásokat Vizsgáló Iroda hatáskörébe tartozó Magyarországra vonatkozó 2009-ben született bizottsági határozatokat ismertetem. Így nem foglalkozom a mezőgazdaságot, az erdészetet, a halászatot és a vidékfejlesztést érintő bizottsági határozatokkal, mivel ezek a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Agrárszabályozási főosztályának illetékességi körébe tartoznak. Az Európai Bizottságnál (továbbiakban: Bizottság) ezekkel a területekkel nem a Verseny Főigazgatóság, hanem a Mezőgazdasági, illetve a Halászati Főigazgatóságok foglalkoznak.

I. Jóváhagyási eljárás

Minden tagállam köteles a Bizottságnak előzetes engedélyeztetés végett bejelenteni minden új támogatási tervezetet (mind a támogatási programokat, mind az egyedi támogatásokat), ide értve a létező támogatások módosítását is. Az EK-Szerződés 88. cikke (2009. december 1-je óta az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ.) 108. cikke) értelmében a Bizottság engedélye nélkül nem lehet a támogatást odaítélni/kifizetni, sőt a Bizottság a nem engedélyezett, de kifizetett támogatás kamatokkal növelt értékének visszafizetését is kezdeményezheti.

¹ A szerző a Pénzügyminisztérium szervezeti keretén belül működő Támogatásokat Vizsgáló Iroda munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető a Támogatásokat Vizsgáló Iroda hivatalos véleményének.

E bejelentési kötelezettség alól csak néhány kivétel van, amikor a Bizottság rendeletben határozza meg azon támogatások körét, amelyeket előzetes engedélyezés nélkül nyilvánít összeegyeztethetőnek a közös piac működésével. Ennek alapján nem kell bejelenteni az ún. de minimis (csekély összegű) támogatást és a csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozó támogatásokat. Nem kell bejelenteni továbbá – főszabályként – a Bizottság által már jóváhagyott támogatási program alapján történő támogatást sem.

A bizottsági jóváhagyási eljárás akár két évet (!) is igénybe vehet, attól függően, hogy a Bizottság a bejelentés tartalmát teljesnek ítéli-e meg, vagy kér-e további, a támogatással kapcsolatos kiegészítő információt vagy hiánypótlást. Az ún. egyszerűsített eljárás esetében² – pl. amikor létező támogatási program kerül 1-2 ponton módosításra – a bizottsági jóváhagyás egy hónapon belül megszülethet.

A jóváhagyási eljárás „kifogást nem emel,” vagy hivatalos vizsgálatot indító határozattal zárul. Amennyiben a Bizottság nem emel kifogást, az intézkedés végrehajtható. Ha azonban kétségei vannak a bejelentett támogatás belső piaccal való összeegyeztethetősége tekintetében, vagy a vonatkozó uniós szabály azt előírja, úgynevezett hivatalos vizsgálatot indít.³ A vizsgálat lezárásakor a Bizottság végleges döntést hoz, mely lehet „pozitív”, „pozitív, de feltételekhez kötött”, illetve „negatív”. A bizottsági jóváhagyás általában több évre vonatkozik.

Magyarország uniós csatlakozásakor létező támogatási programok jelentős része 2006 végén járt le, 2007 folyamán megújításra került, általában 2013. évi lejáratúval. Emellett 2008-ban hatályba lépett az ún. általános csoportmentességi rendelet,⁴ melynek alapján a tagállamok számos támogatási kategóriában⁵ a Bizottság előzetes engedélye nélkül

² Részletesen lásd. Staviczky Péter, *Az Európai Bizottság egyszerűsített eljárásokra vonatkozó közleménye*. Állami támogatások joga 2009/1. 67.

³ A Bizottság közzé tesz a tervezett intézkedésről egy összefoglalót a Hivatalos Lapban és a weboldalán, valamint felhívja az érdekelt feleket arra, hogy tegyenek észrevételt.

⁴ Az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. és 88. cikke [2009. december 1-je után EUMSZ 107. és 108. cikkei] alkalmazásában a támogatások bizonyos fajtáinak a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánításáról szóló 2008. augusztus 6-i 800/2008/EK bizottsági rendelet, HL L 214., 2008. 08. 09.

⁵ Pl. képzési, környezetvédelmi, kockázati tőke formájában, kutatás-fejlesztési, foglalkoztatási, beruházási és kis- és középvállalkozások részére nyújtható támogatások.

vezethetnek be intézkedéseket. Így azt gondolhatnánk, hogy a Magyarország vonatkozásában hozott bizottsági határozatok száma 2008-tól kezdődően évről-évre csökken. A statisztika azonban ennek ellenkezőjét mutatja. 2007-ben kilenc, 2008-ban tizenhét és 2009-ben huszonegy határozatot hozott a Bizottság Magyarország vonatkozásában.

II. A 2009. év speciális helyzete

A 2009. év különleges évnek tekinthető az előző évekhez képest az állami támogatások terén hozott határozatok tekintetében. A 2008 végén kezdődő pénzügyi és gazdasági válság kezelése az „általános” állami támogatási szabályok keretein belül nem tűnt megoldhatónak. A pénzügyi és gazdasági válság megoldása érdekében számos ideiglenes/átmeneti intézkedés kellett hoznia a tagállamoknak, és így Magyarországnak is. A 2009. évi Magyarországnak címzett határozatok majdnem fele e területen született. Az intézkedések bevezetésére azért kerülhetett sor, mert a Miniszterek Tanácsa és az Európai Tanács 2008 negyedik negyedévében rendelkezett arról, hogy egységes keretet kell biztosítani a gazdasági és pénzügyi válság kezelésére. Ennek részét képezte egy állami támogatási szabályozási csomag, amelyet az Európai Bizottság 2008 októberétől kezdve több közlemény formájában adott ki a pénzügyi és gazdasági válság kezeléséről, valamint a realgazdaság szereplőinek vonatkozásában.⁶ A pénzügyi és gazdasági válság tompítását célzó támogatások jóváhagyási folyamata is gyorsabb volt, mint az általános esetekben. Ezen a területen a jól előkészített bejelentést a Bizottság akár néhány napon belül is jóváhagyhatja. Az első Magyarországot érintő határozat 2009 februárjában született. A jóváhagyás a pénzügyi és gazdasági válság kezelésére tett tagállami intézkedések esetében pedig 2010 végéig.

A Magyarországot érintő határozatok másik körét a Bizottság általános állami támogatási szabályrendszerébe tartozó esetek jelentik. A ide tartozó hét eset egy része 2008-ban, másik része 2009-ben indult.

A bizottsági határozatok harmadik körét a Bizottság által indított vagy lezárt vizsgálatok jelentik. A 2009-ben a Bizottság három eset-

⁶ Részletesebben lásd Göncz Ildikó, *Áttekintés a pénzügyi és gazdasági válság kezelésére tett tagállami intézkedésekről*. Állami támogatások joga 2009/1. 9.

ben indított hivatalos vizsgálati eljárást magyarországi intézkedésekkel kapcsolatban. Két esetben azért, mivel kételye merült fel a szóban forgó intézkedések állami támogatási szabályokkal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, egy esetben pedig azért, mert a vonatkozó állami támogatási szabály ezt írta elő.

2009-ben hozott bizottsági határozatok

Pénzügyi és gazdasági válsággal összefüggő támogatásra vonatkozó bizottsági határozat	10
„Általános” szabályok alá tartozó határozatok	7
Hivatalos vizsgálati eljárást indító vagy lezáró határozat	4
Összesen	21

III. A 2009. évi határozatok tartalmának rövid ismertetése

A pénzügyi és gazdasági válsággal összefüggő határozatok:

A pénzügyi intézetek vonatkozásában

- *A pénzügyi intézetekre vonatkozó tőkeemelési és kezességvállalási intézkedés* (N-664/2008. sz. határozat és az intézkedések meghosszabbításai: N-355/2009 és N-662/2009 sz. határozatok) célja a pénzügyi válság következtében a pénzpiacokon keletkezett forráshiány és annak hatásainak mérséklése. A támogatási program az állami beavatkozásnak két alapvető formáját teremtette meg: 1. a piaci szereplők hitelezőkkel szembeni kötelezettségeire vállalható kezességvállalást, 2. az állami források terhére való tőkeemelés lehetőségét. Az intézkedések kedvezményezettjei a Magyar Köztársaság területén székhellyel rendelkező fizetőképességű hitelintézetek lehetnek, amelyek a pénzügyi rendszer stabilitásának megőrzésében alapvető fontossággal bírnak. A határozat a tőkeemelés és a kezességvállalás feltételeit tartalmazza, különös tekintettel azok nagyságára, időtartamára és az azokért fizetendő díjra.
- *A pénzügyi válság sújtotta háztartások megsegítését célzó magyar lakáshitel-támogatási program* (N-358/2008. sz. határozat és az intézkedés meghosszabbítása: N-603/2009 sz. határozat). A támogatási program alapján a magyar állam a pénzügyi intézetek által adott úgynevezett áthidaló kölcsönre vállal kezességet. Az

áthidaló kölcsönből a lakástulajdonosok helyett – legfeljebb két éven keresztül – az eredeti lakáscélú kölcsön havi részleteinek egy része kerül törlesztésre, átmenetileg könnyítve a lakástulajdonosokra háruló terheket.

A reálgazdaságot érintően is több támogatási program került elfogadásra. Fontos megjegyezni, hogy olyan vállalatok is részesülhetnek az alábbi támogatásokban, amelyek nehéz helyzetbe kerültek a pénzügyi és gazdasági válság miatt⁷.

- *A legfeljebb 500 000 euró összegű támogatás (ún. átmeneti támogatás) nyújtásra vonatkozó ideiglenes támogatási program* (N-77/2009. sz. határozat). A támogatási program alapján – az eljárási szabályokban foglaltak végrehajtása esetén – a támogatást nyújtóknak lehetősége van arra, hogy ötszázezer eurónak megfelelő forintösszeg erejéig ún. átmeneti támogatást nyújtsanak. Az átmeneti támogatás vonatkozásában – a de minimis támogatáshoz hasonlóan – nincsen a támogatási célra, az elszámolható költségekre vagy a támogatási intenzitásra vonatkozó uniós előírás. A de minimis támogatáshoz hasonlóan, a támogatáshalmazódás esetére e támogatási kategória esetében is szigorú szabályok vonatkoznak.
- *A kedvezményes kamatozású kölcsönökre vonatkozó ideiglenes támogatási program* (N-78/2009. sz. határozat). A támogatási program alapján lehetővé válik, hogy az állam – forráshiányos helyzetben – állami vagy magánforrásból kölcsönt nyújtson a vállalkozásoknak az ún. referencia rátánál kedvezőbb kamatláb mellett.
- *A támogatott állami kezességvállalásokra vonatkozó ideiglenes támogatási program* (N-203/2009. sz. határozat). A támogatási program alapján a magyar állam, az állami szervek vagy állami tulajdonú bankok 90%-os kezességet vállalhatnak a támogatási programban meghatározott díjért a vállalkozások újonnan felvett forgóeszköz vagy beruházási hiteleiért.
- *Az ideiglenes közlemény kezességvállalási szabályainak alkalmazása a Garantiqa Zrt., illetve Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) által kezességvállalás formájában nyújtott*

⁷ De nem lehettek nehéz helyzetben 2008. július 1-jén, a pénzügyi válság előtt.

állami támogatás támogatástartalmának kiszámítására vonatkozó módszertanra [N-114/2009. sz. (Garantiqa Zrt.) és N-341/2009. sz. (AVHGA) határozatok]. A támogatási program alapján a Garantiqa Zrt. és az AVHGA beruházási és forgótőke-hitelekhez, valamint pénzügyi lízinghez kapcsolódóan a piaci feltételekhez képest kedvezőbb feltételek mellett vállalhat kezességet. A hitelfelvételnek 2010. december 31-ig meg kell történnie.

A 2009-ben Magyarországnak címzett bizottsági határozatok között szerepel nagyberuházás támogatása (Mercedes-Benz), kulturális támogatás (múzeumi kezesség, előadó-művészet támogatása és EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok), szállítási ágazat támogatása (infrastruktúra-fejlesztés és MÁV-Trakció hiteleihez kapcsolódó kezességvállalás), és egy lejárt támogatási program meghosszabbítása.

Nagyberuházás

- *Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság beruházásának támogatása* (N-671/2008. sz. határozat). A bizottsági határozat jóváhagyta a Mercedes-Benz Hungary zöldmezős beruházási projektjének tervezett támogatását. A Kecskeméten megvalósuló beruházás célja két új személygépkocsi-modell gyártásához szükséges gépek és berendezések felszerelése. A beruházás elszámolható költsége 146,2 milliárd forint (548,4 millió euró). Ehhez a magyar állam 29,7 milliárd forint (111,5 millió euró) összegű, vissza nem térítendő támogatást és társasági adókedvezményt kíván nyújtani. Ezen felül a Mercedes-Benz Hungary mintegy 214 millió forint (0,8 millió euró) összegű támogatásban részesül, amely biztosítja, hogy a gyár csatlakozhasson az országos vasúthálózatba. A beruházásnak köszönhetően közvetlenül 2500 munkahely jön létre.

Kulturális támogatás

- *Támogatás a magyarországi múzeumi gyűjtemények mobilitásához* (NN-27/2009. sz. határozat). A támogatási program célja a kultúra támogatása a magyar és külföldi múzeumok közötti nemzetközi együttműködés keretében időszakos kiállításokra kölcsön adott műtárgyak elvesztése vagy károsodása esetén nyújtandó kártérítés megfizetésével. Ennek két formája van: 1. a kiállítási garancia keretében a magyar kormány felelőssé-

get vállal a magyar múzeumok által harmadik féltől kölcsönzött és kiállított tárgyak elvesztése vagy károsodása esetére, ezért a kedvezményezettek nem fizetnek garanciadíjat; 2. a kiállítási viszontgarancia lehetővé teszi, hogy a magyar állam viszontgaranciát vállaljon olyan esetekben is, amikor a kiállító biztosítási szerződéssel rendelkezik. A magyar állam a káresemény bekövetkezése esetén megtéríti a károk egy részét. Ez általános gyakorlat olyan esetekben, amikor a kölcsönadó csak biztosító társaságot fogad el partnerként.

- *Előadó-művészeti szervezetek támogatása* (N-464/2009. sz. határozat). A támogatási program lehetővé teszi, hogy a vállalkozások leírják a társasági adójukból az előadó-művészeti szervezetek részére nyújtott adományok összegét. Az előadó-művészeti szervezetek részére nyújtott adományok maximális éves összege bármely évben az előző évi jegybevételeik 80%-a lehet. Mivel az adományozó számára pénzügyi szempontból semleges lesz az adományozásra vonatkozó döntés, ezért várhatóan a vállalatok kihasználják ezt a lehetőséget, és így további eszközök vonhatók be a kultúra finanszírozásába. Mivel az adólevonásra való jogosultságnak nincsenek kiegészítő feltételei –mint például a vállalat vagy az adomány mérete vagy a hatóságok diszkrecionális jogköre – a program valamennyi magyarországi székhelyű vállalat részére nyitva áll, és így az az adományozó vonatkozásában általános intézkedésnek minősül. Az előadó-művészeti szervezetek szempontjából a támogatás kulturális célú támogatásnak minősül. A támogatást kizárólag kulturális tevékenységekre lehet nyújtani. A támogatás, beleértve az egyéb formában kapott támogatásokat is – a bármilyen forrásból származó bevételekkel együtt –, nem haladhatja meg az előadó-művészeti szervezet támogatható költségeit, ideértve adott esetben a minimális nyereséget is.
- *Kulturális támogatás az Európai Gazdasági Térség (EGT) és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokból* (N-540/2008. sz. határozat). A 2004. május 1-jén hatályba lépett EU-EGT-szerződés értelmében az EGT nem EU-tag országai (Norvégia, Liechtenstein és Izland) a belső piaci részvétel fejében hozzájárulást fizetnek. Ez jelenti az EGT Finanszírozási Mechanizmus elnevezésű támogatás pénzügyi háttérét. Az

EGT Finanszírozási Mechanizmus mellett Norvégia – kétoldalú szerződésekkel – ún. Norvég Finanszírozási Mechanizmust hozott létre a tíz 2004-ben csatlakozott ország részére. A jóváhagyott támogatási program célja az európai örökség megőrzése. Ennek érdekében a program keretében akár 100%-ban is támogatható a történelmi jelentőségű helyszínek és épületek hasznosítási tervek alapján történő felújítása, a kulturális világörökség megőrzése, múzeumok felújítása, gyűjtemények létesítése az európai örökség bemutatására, továbbá a tömegközlekedés fejlesztése az európai kulturális örökség megőrzésével, illetve a környezetvédelemmel összhangban. A Finanszírozási Mechanizmusok keretében csak és kizárólag közcélú projektek támogathatóak. Ebből következően nem jogosult támogatásra elsődlegesen gazdasági célú vagy elsődlegesen profit szerzésére irányuló projekt.

Szállítási ágazat támogatása

- *Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának és közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése* (N-316/2008 sz. határozat). A vasúti, közúti és belvízi közlekedési ágazat fejlesztését elősegítő állami támogatási program célja a meglévő közlekedési infrastruktúra bővítése, korszerűsítése és javítása, valamint az intermodalitás megerősítése. A támogatás a közforgalmú vasúti és közúti hálózat, valamint logisztikai központok, ipari parkok, kereskedelmi repülőterek és belvízi teherkikötők telekhatáron kívüli infrastrukturális fejlesztéseire adható. A támogatási program ezen túlmenően egyes belvízi közlekedési infrastruktúrákra is kiterjed majd. Az érintett infrastruktúrák állami hatóságok tulajdonába kerülnek, és minden potenciális felhasználó számára elérhetők lesznek. A közép-magyarországi régió területén megvalósuló infrastrukturális beruházások azonban nem részesülhetnek a támogatásból, mivel a támogatás forrását a Strukturális Alapokból finanszírozott Közlekedés Operatív Program jelenti, amely Közép-Magyarországra nem terjed ki.
- *A MÁV Zrt. és a MÁV-Trakció Zrt. közötti hitelátvállalások* (NN-73/2008 sz. határozat). 2003 és 2007 között a MÁV Zrt. számos hitelt vett fel az EUROFIMA szervezettől a meglé-

vő vontatást végző mozdonyok felújítása és korszerűsítése céljából. Az EUROFIMA svájci székhelyű részvénytársaság azzal a céllal alakult meg, hogy segítséget nyújtson a vasúttársaságoknak gördülőállományuk minél kedvezőbb feltételekkel történő beszerzéséhez. Az EUROFIMA által nyújtott hitelek felvételéhez – járulékos biztosítékként – állami kezességvállalásra van szükség. 2006-ban a MÁV Zrt. egyéb, állami garanciákkal fedezett hiteleket is felvett az UniCredit által vezetett banki konzorciumtól és a Raiffeisen Banktól. A kezességvállalás a hitel 100%-ára nyújt fedezetet, és nem kellett az államnak kezességvállalási díjat fizetnie a vállalatnak. A piaci igényekkel összhangban 2006 elején a Magyar Államvasutak átalakult a MÁV Csoporttá, így a következő üzletágak különálló társaságként folytatták működésüket: a személyszállítást a MÁV-START Zrt., az áru fuvarozást a MÁV CARGO Zrt., a vontatási szolgáltatásokat pedig a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. végzi. A MÁV-TRAKCIÓ Zrt. létrehozásakor a MÁV Zrt. eszközöket és kötelezettségeket ruházott át a MÁV-TRAKCIÓ Zrt.-re, ami egyúttal azt is jelentette, hogy az új társaság lett az állami kezességvállalások kedvezményezettje. A kezességvállalásokat Magyarország korábban nem jelentette be engedélyezésre a Bizottságnak.

A hitelek közül a 15 évnél öregebb gördülőállomány felújítását végezték el, ami a korszerűsítés mellett szolgálta az EU biztonságra és zajcsökkentésre vonatkozó előírásaihoz való közelítést is. Az érintett vasúti járművek felújítása, különösen a forgóvázcsere korszerűsítése, a mozdony vezérlésének módosítása, a járműbuszos vezérlés kialakítása, az új fékrendszerek, az új ütközésvédelmi rendszerek és a korszerűbb vonatmegállító berendezés mind hozzájárulnak a biztonság javításához. A beruházások ezen kívül jobb átjárhatóságot tesznek lehetővé a szomszédos országokkal, köztük más tagállamokkal. A Bizottság az intézkedést összeegyeztethetőnek minősítette a Vasúti iránymutatás⁸ rendelkezéseivel.

⁸ Közösségi iránymutatás a vasúti vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokról, HL [2008], C 184., 2009.07.22., 13 – 31. o.

Korábbi támogatási program meghosszabbítása

- *A korlátozott exportforgalmú kkv-k számára nyújtott rövid lejáratú exporthitel-biztosítás meghosszabbítása* (N-601/2008. sz. határozat). A támogatási program elődje (N-488/2006. sz. támogatási intézkedés) 2009. január végén lejárt. E határozat a korábbi program engedélyét hosszabbítja meg. Az intézkedés célja rövid lejáratú exporthitel-biztosítást nyújtani olyan kis- és középvállalkozások számára, amelyek éves exportforgalma nem haladja meg a 2 millió eurót.

Hivatalos vizsgálati eljárás a következő esetekben indult:

- *A MOL lehetséges támogatása* (NN-69/2008. sz. határozat). A magyar kormány és a *MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt.* között 2005-ben létrejött megállapodás értelmében a MOL mentesül a szénhidrogének kitermeléséből származó bevételek után fizetendő bányajáradékok 2008-ban megemelt összegének megfizetése alól. A hivatalos vizsgálati eljárás célja annak megállapítása, hogy e megállapodás nem sérti-e az EUMSZ-ban foglalt állami támogatási szabályokat.
- *A Péti Nitrogénművek lehetséges támogatása* (NN-17/2009. sz. határozat). A műtrágyagyártó *Péti Nitrogénművek* 2008 októberében kénytelen volt leállítani a termelését. 2008 decemberében a cég állami kezességvállalásban részesült egy 52 millió eurós beruházási hitelre, valamint egy 10 milliárd forint összegű hitelre, amelyeket a 100%-os állami tulajdonú Magyar Fejlesztési Bank nyújtott a társaságnak. A Bizottság hivatalos vizsgálati eljárásának célja annak megállapítása, hogy az intézkedések sértik-e az EUMSZ. állami támogatásokra vonatkozó szabályait.
- *Audi Hungaria Motor Kft beruházásának támogatása* (N-113/2009. sz. határozat). Az Audi Hungaria Motor Kft. győri üzemének új beruházási projektjéhez a magyar állam közvetlen támogatás és adókedvezmény formájában összesen 14,9 milliárd forint (49,5 millió euró) támogatást kíván nyújtani. Az Audi olyan, csúcstechnológiát képviselő gyártósortokat kíván létesíteni, amelyek lehetővé teszik a személygépkocsi-modellek széles skálájába beépíthető, új generációs, 4–12 hengeres benzin- és dízelüzemű motorok és motoralkatrészek gyártását. A támogatás

kiszámításához figyelembe vett beruházási költség 153,4 milliárd forint (511,3 millió euró).

Az előzetes vizsgálat során a Bizottságnak aggályai támadtak azzal kapcsolatban, hogy egyes személygépkocsi-piaci szegmensekben a cég piaci részesedése esetleg meghaladja a *nemzeti regionális támogatásokról* szóló közösségi iránymutatásban⁹ meghatározott 25%-os küszöböt. Amennyiben a hivatalos vizsgálat során összegyűjtött információk nem oszlatják el a Bizottság aggályait, akkor a Bizottságnak részletes vizsgálatot kell lefolytatnia a nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások részletes vizsgálatáról szóló közlemény¹⁰ alapján.

Csoporton belüli kamat adóalapból történő levonása (C-10/2007. sz. határozat)¹¹ esetében a Bizottság közel két és fél éves vizsgálat után zárta le a hivatalos vizsgálati eljárást. 2003 januárjában Magyarország új rendelkezést vezetett be, amely lehetővé tette az azonos vállalatcsoporthoz tartozó kapcsolt vállalkozásoktól származó nettó kamatjövedelem kedvező adóztatását. Az intézkedés a kapcsolt vállalkozások által fizetett nettó kamat összege után 50%-os adócsökkentést engedélyezett, azaz csak a kamat fele volt adóköteles. Ezzel szemben a kamatot fizető kapcsolt vállalkozás által fizetett nettó kamat összegének 50%-a az adóalapját növelte, így a kapcsolt vállalkozás esetében magasabb lett az adószint. A Bizottság 2007 februárjában hivatalos vizsgálati eljárást indított, mivel aggályai merültek fel, hogy az intézkedés szelektív előnyt biztosít egyes vállalkozások számára. A vizsgálat eredményeként a Bizottság megállapította, hogy a kamatra vonatkozó adócsökkentési intézkedés állami támogatásnak minősül, mivel alkalmazási köréből számos ágazat (pl. a pénzügyi szektor) ki van zárva, valamint bizonyos típusú vállalkozásokat (kisvállalkozásokat). Mivel azonban az intézkedést Magyarország uniós csatlakozása előtt vezették be, továbbá bevezetésekor bizonytalan volt, hogy az támogatásnak minősül-e, a

⁹ Iránymutatás a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról (2006/C 54/08), HL C 54., 2006. 03. 04.

¹⁰ Részletesebben lásd Hargita Eszter, *Nagyberuházási projektekhez nyújtott regionális támogatások*. Állami támogatások joga 2009/1. 55.

¹¹ Részletesebben lásd Gyürkés Anita, *Az Európai Bizottság C 10/2007. számú ügyben hozott határozatának – csoporton belüli kamat adóalapból történő levonása – ismertetése*. Állami támogatások joga 2009/1. 21.

Bizottság megállapította, hogy az intézkedés létező támogatás. A létező támogatások értékelése külön szabályok alapján, úgynevezett együttműködési eljárás keretében folyik. Ezek esetében nem lehet elrendelni a nyújtott támogatás visszafizettetését. Mivel Magyarország már jogszabállyal 2010. január elsejétől kezdődően hatályon kívül helyezte az intézkedést, nem volt szükség együttműködési eljárás indítására.

A 2009. év határozataival kapcsolatban kiemelendő, hogy felgyorsult a bizottsági jóváhagyási folyamat. A válsággal kapcsolatos eseteket a Bizottság is kiemelten kezelte, felismerve ezen intézkedések sürgősségét. Az általános esetek jóváhagyása is rövidült, köszönhetően annak, hogy a magyar hatóságok a korábbi évek tapasztalatait hasznosítani tudták.

A pénzügyi és gazdasági válsággal kapcsolatos intézkedések hatása a cikk megírásakor még nem értékelhető. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a válság miatt bevezetett új szabályok a felmerülő problémák jelentős részét kezelni tudták. Az is egyértelművé vált, hogy a Bizottság nem tervez további könnyítéseket (pl. nagyvállalkozások munkahelymegőrző támogatásának engedélyezése) a válsághelyzet miatt, még akkor sem, ha egy-egy tagállam a válság megoldását ilyen típusú intézkedéssel tartja a legcélravezetőbbnek.

Legkorábban 2010 közepén lesznek arra vonatkozó adatok, hogy a válság kapcsán megnyílt intézkedéseket hányan és mekkora összegben vették igénybe. A 2010 végén lejáró szabályrendszer meghosszabbítása a Bizottság kompetenciája. Az erről való döntés – a válság alakulása, a Miniszterek Tanácsa és az Európai Tanács iránymutatása alapján – várhatóan 2010 második felében születik meg.

2009-ben Magyarországnak címzett bizottsági határozatok

Támogatás megnevezése	Bizottság által adott szám	Eljárás hossza (hónap)	Bizottság határozat dátuma
Pénzügyi és gazdasági válság kapcsán jóváhagyott támogatások			
A pénzügyintézetekre vonatkozó támogatási intézkedések Magyarországon	N-664/2008	1,5	2009.02.12
A pénzügyintézetekre vonatkozó támogatási intézkedések Magyarországon (1. meghosszabbítás)	N-355/2009	2,5	2009.09.03
A pénzügyintézetekre vonatkozó támogatási intézkedések Magyarországon (2. meghosszabbítás)	N-662/2009	0,75	2009.12.17
Lakáshitelekre történő kormányzati kezességvállalás	N-358/2009	1	2009.07.13
Lakáshitelekre történő kormányzati kezességvállalás (1. meghosszabbítás)	N-603/2009	0,75	2009.11.24
Átmeneti támogatásnyújtásra vonatkozó ideiglenes támogatási program – Magyarország	N-77/2009	0,5	2009.02.24
A kedvezményes kamatozású kölcsönökre vonatkozó ideiglenes támogatási program – Magyarország	N-78/2009	0,5	2009.02.24
A támogatott állami kezességvállalásokra vonatkozó ideiglenes támogatási program – Magyarország	N-203/2009	2,5	2009.06.16
Az ideiglenes közlemény kezességvállalási szabályainak alkalmazása a Garantiqa Zrt. által kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatás támogatástartalmának kiszámítására vonatkozó módszertanra	N-114/2009	0,5	2009.03.10
Az ideiglenes közlemény kezességvállalási szabályainak alkalmazása az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) által kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatás támogatástartalmának kiszámítására vonatkozó módszertanra	N-341/2009	1	2009.07.01

Támogatás megnevezése	Bizottság által adott szám	Eljárás hossza (hónap)	Bizottság határozat dátuma
Egyéb – hivatalos vizsgálati eljárás nélkül – jóváhagyott támogatások			
Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Korlátolt Felelősségű Társaság beruházásának támogatása	N-671/2008	11	2009.11.30
Támogatás a magyarországi múzeumi gyűjtemények mobilitásához	NN-27/2009	3	2009.07.13
Előadó-művészeti szervezetek támogatása	N-464/2009	3	2009.10.28
Kulturális támogatás az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokból	N-540/2008	5,5	2009.04.08
Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának és közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése	N-316/2008	12,5	2009.07.13
A MÁV Zrt. és a MÁV-Trakció Zrt. közötti hitelátvállalások	NN-73/2008	3	2009.03.24
A korlátozott exportforgalmú kkv-k számára nyújtott rövid lejáratú exporthitel-biztosítás meghosszabbítása	N-601/2008	2	2009.01.23
Hivatalos vizsgálati eljárást lezáró és indító határozatok			
Csoporton belüli kamat adóalapból történő levonása	C-10/2007	31	2009.10.28
MOL lehetséges támogatása	NN-69/2008 C-1/2009	2	2009.01.13
A Péti Nitrogénművek lehetséges támogatása	NN-17/2009 C-14/2009	1,5	2009.04.29
Audi Hungaria Motor beruházásának támogatása	N-113/2009 C-31/2009	8	2009.10.28